

МАРИЩЕНКО Яна,

здобувач вищої освіти четвертого курсу факультету фахівців для підрозділів стратегічних розслідувань Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

ЯРОШЕНКО Артем,

кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного права та процесу Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ХАРАКТЕРИСТИКА РОЗВИТКУ ВАЛЮТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ

Валютне регулювання – одне з найважливіших сфер державного регулювання. Розвиток цієї сфери розпочався після того, як Україна проголосила свою економічну незалежність. Тому вивчення розвитку валютного регулювання є актуальним завданням з метою підвищення ефективності функціонування валютного ринку та стабілізації валютної ситуації у нашій країні.

Після розпаду СРСР українська економіка успадкувала низку негативних явищ, серед яких слід виділити:

- 1) організаційна слабкість банківської системи та низькі державні валютні резерви;
- 2) криза неплатежів за безготівковими розрахунками із країнами СНД, зокрема з Росією;
- 3) недосконалість системи контролю валютних операцій та порядку переказу коштів через кордон України;
- 4) постійний дефіцит платіжного балансу у відносинах із країнами СНД та загострення економічної та енергетичної кризи.

Найважливішим кроком у розвитку валютного ринку вже в незалежній Україні стало ухвалення 1993 року низки постанов Кабінету Міністрів України щодо валютного регулювання, що призвело до запровадження власної національної валюти та ухвалення валютного законодавства, відновлення державної монополії на іноземну валюту.

Першим спеціальним нормативним актом, що регулює фінансові відносини, стала Постанова Кабінету Міністрів «Про систему валютного регулювання та валютного контролю» від 19 лютого 1993 року. Даним НПА встановлено основні засади проведення операцій із валютою України та іноземною валютою.

Постановою вперше проголошено гарантоване право власності резидентів та нерезидентів на валютні цінності; визначено загальні принципи володіння, користування та розпорядження валютними цінностями державою, компаніями та організаціями, а також громадянами; найважливіші положення порядку проведення валютних операцій резидентами та нерезидентами [1, с.147-152].

На поточному етапі розвитку України відбулися зміни у валютному регулюванні, а саме прийнято Закон України «Про валюту та валютні операції», що набув чинності 21 червня 2018 року, який формує правову основу для проведення валютних операцій, валютного регулювання та нагляду, прав, обов'язків суб'єктів валютних операцій та уповноважених органів, встановлює відповідальність за порушення ними валютного законодавства. Метою цього закону є забезпечення єдиної державної політики у галузі валютних операцій та вільного проведення валютних операцій на території України [2].

Закон скасовує всі види індивідуальних ліцензій, що видаються Національним банком України, зокрема ліцензії на інвестиції за кордон, а також спеціальні санкції, пов'язані з тимчасовими обмеженнями на проведення резидентами України 196 зовнішньоторговельних операцій з нерезидентами у зв'язку з експортно-імпортними правилами [3].

Також поширена практика європейських країн на законодавчому рівні, що супроводжується досить жорсткою моделлю валютного регулювання, що передбачає безліч валютних обмежень.

Використання валютних обмежень має підтримати обмінний курс, збалансувати платіжний баланс, сконцентрувати валютні цінності, запобігти впливу капіталу з державного бюджету та запобігти спекуляціям [4, с. 247-249].

Тому, проаналізувавши законодавство України в галузі розвитку валютного регулювання, можна відзначити важливі зміни, зокрема ухвалення Закону України «Про валюту та валютні операції», який спрямований на суттєву оптимізацію валютного регулювання шляхом заміни обмежувальних операцій режиму ліцензування через інформаційне зобов'язання.

Він також передбачає низку нових санкцій для резидентів України за здійснення зовнішньоекономічних операцій із нерезидентами у зв'язку з порушеннями експортно-імпортних правил. Це в майбутньому допоможе стабілізувати ситуацію на валютному ринку та покращити грошово-кредитну систему України.

Список використаних джерел:

1. Суторміна А. М. Еволюція системи валютного регулювання та контролю в Україні. Фінанси, облік і аудит. 2014. №2. С. 147–157. URL: <http://ir.kneu.edu.ua/bitstream/2010/7135/1/Sutormina.pdf> (дата звернення 30.10.2021 р.)
2. Про валюту і валютні операції: закон України від 21.06.2018 р., № 2473-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19> (дата звернення 30.10.2021 р.)

3. Радько О. Новий закон про валюту та валютні операції набув чинності. Юридична газета. 2018. URL:<http://yurgazeta.com/dumka-eksperta/noviy-zakon-pro-valyutu-ta-valyutni-operaciyi-nabuvchinnosti.html>. (дата звернення 30.10.2021 р.)
4. Білецька В. В. Правові засади валютного регулювання в Україні. Правозахисний рух: історія та сучасність. С. 247–249. URL:<http://elib.umsa.edu.ua/bitstream/umsa/6283/1/Bilecka.pdf> (дата звернення 30.10.2021 р.)

МАРЧЕНКО Олеся,
аспірант третього року навчання
Дніпровського національного
університету імені Олеся Гончара

Науковий керівник:

БЕРЕЖНА Катерина,
доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри європейського та
міжнародного права Дніпровського
національного університету
імені Олеся Гончара

ЩОДО УЧАСТІ ПРОКУРОРА ЯК СУБ'ЄКТА ВЛАДНИХ ПОВНОВАЖЕНЬ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Питання ефективного судового захисту інтересів громадянина, держави і суспільства в цілому виходять на перший план в умовах реформування судової системи України на сучасному етапі.

Саме на суд покладається обов'язок здійснення захисту порушених прав суб'єктів правовідносин. При цьому невід'ємною складовою механізму судового захисту є реалізація органами прокуратури України, як суб'єктами владних повноважень, у випадках, визначених законом, функції представництва інтересів громадянина або держави в суді, яка визначена в ч. 2 ст. 121 Конституції України та п. 1 ст. 2 Закону України «Про прокуратуру» [1, 2].

Згідно з п. 7 ч. 1. ст. 3 КАС України суб'єктами владних повноважень виступають органи державної влади, органи влади Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування, їхня посадова чи службова особа, органи судової влади, прокуратура, інший суб'єкт при здійсненні ними владних управлінських функцій на основі законодавства, в тому числі на виконання делегованих повноважень [3].

Органи прокуратури можуть здійснювати свої повноваження з захисту порушених прав та законних інтересів держави та, в окремих випадках, громадян, в будь-якому виді судочинства: кримінальному, адміністративному, цивільному або господарському. Завдання прокуратури у цивільному судочинстві спрямовані на сприяння суду у виконанні вимог